

aeres milieu

ingenieursbureau voor bodem, archeologie, geohydrologie, ecologie

RAPPORT
Archeologische quickscan
Zandstraat 15 te Koewacht
(gemeente Terneuzen)

RAPPORT

Archeologische quickscan Zandstraat 15 te Koewacht (gemeente Terneuzen)

Aeres Milieu Projectnummer : AM22367
Status rapport : Concept (versie 1)
ISSN Nummer : 2214-5656
Datum :

Opdrachtgever : Ordito
Postbus 94
5126 ZH Gilze

Opsteller rapport : drs. D. Hagens
Paraaf :

Aeres Milieu B.V.
Noordhoven 4
6042 NW ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

Disclaimer

Het onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden (opzet conform de geldende richtlijnen en protocollen).

Aeres Milieu accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid voor maatregelen of mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Aeres Milieu uitgevoerde onderzoek neemt. Tevens wordt opgemerkt dat Aeres Milieu voor het verkrijgen van de voor het bureau onderzoek noodzakelijke informatie (mede) afhankelijk is van externe bronnen. Voor Aeres Milieu is niet te verifiëren of deze bronnen altijd volledig en zonder fouten zijn. Hierdoor kan Aeres Milieu niet instaan voor de juistheid en volledigheid van de verzamelde historische informatie.

INHOUDSOPGAVE

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	4
1. INLEIDING	5
2. BEKENDE GEGEVENS	7
2.1 Inleiding	7
2.2 Gemeentelijke vrijstellingenkaart	7
2.3 Gegevens Archis3	7
3. TOETSING ARCHIEF ZEEUWS ARCHEOLOGISCH DEPOT	10

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectnummer	: AM22367
OM-nummer	: n.v.t.
Soort onderzoek	: Quickscan
Adres onderzoekslocatie	: Zandstraat 15 te Koewacht
Toponiem	: Zandstraat
Gemeente	: Terneuzen
Provincie	: Zeeland
Kadastrale registratie	: Axel, sectie O, nrs 380 (ged.), 381 (ged.), 501, 579, 580, 581 en 582 (ged.)
Coördinaten	: Centrum 54.400; 361.101 NW: 54.345; 361.108 NO: 54.462; 361.165 ZO: 54.475; 361.132 ZW: 54.392; 361.052
Oppervlakte	: Circa 5.700 m ²
Huidig locatie gebruik	: Bebouwd met erf en tuin, weiland en akkerland
Aanleiding onderzoek	: Functiewijziging
Opdrachtgever	: Ordito

1. INLEIDING

In opdracht van Ordito heeft Aeres Milieu een archeologische quickscan uitgevoerd voor onderstaande locatie aan de Zandstraat 15 te Koewacht (gemeente Terneuzen).

Adres onderzoekslocatie	: Zandstraat 15 te Koewacht
Gemeente	: Terneuzen
Oppervlakte	: Circa 5.700 m ²
Huidig gebruik van de locatie	: Bebouwd met erf en tuin, weiland en akkerland
Toekomstig gebruik	: Bebouwd met erf en tuin, weiland en akkerland

Dit archeologisch onderzoek betreft een quickscan waarin gekeken is naar de relevante gegevens uit de directe omgeving van het plangebied. Deze quickscan valt buiten de richtlijnen van de BRL SIKB 4000 (protocol 4002), KNA 4.1.

Aanleiding

De aanleiding voor het laten uitvoeren van deze quickscan betreft een functiewijziging. Het betreft (voormalige) agrarische bebouwing die gewijzigd wordt naar een bestemming Wonen (zie figuur 1). Er zullen geen bouwwerkzaamheden plaatsvinden.

Doel

Het doel van de archeologische quickscan is het inzichtelijk maken van de mogelijkheid dat er al dan niet archeologische resten verwacht kunnen worden op de locatie, gebaseerd op eerder onderzoek op de belendende percelen.

Plangebied

Het plangebied ligt aan de Zandstraat en maakt deel uit van het buurtschap Het Zand. Momenteel is het plangebied deels bebouwd (pand Zandstraat 15 met stal) en verder in gebruik als erf en tuin en als weiland en akkerland. In het westen wordt het plangebied begrenst door bebouwing met tuin en erf aan de Zandstraat, in het noorden door de Zandstraat en bebouwing aan de Zandstraat en in het oosten en zuiden door akkerland en weiland.

Figuur 1. Het plangebied, aangegeven met het rode kader (Bron: Aangeleverd door de opdrachtgever).

2. BEKENDE GEGEVENS

2.1 Inleiding

Bij het uitvoeren van de quickscan is gebruik gemaakt van verschillende bronnen: Archis3, Vrijstellingenkaart van de gemeente Terneuzen (2017) en historische kaarten. Deze bronnen geven inzicht in bekende, of te verwachten archeologische resten binnen het onderzoeksgebied.

Op basis van bestudering van historische kaarten blijkt dat sinds tenminste het begin van de 19^e eeuw (kadastrale minuutplan) meerdere bebouwing aanwezig is aan de Zandstraat als onderdeel van het gelijknamige buurtschap Het Zand. Op de kaart van Hattinga uit 1750 lijkt van bebouwing nog geen sprake.

2.2 Gemeentelijke vrijstellingenkaart

De onderzoekslocatie ligt volgens de Vrijstellingenkaart van de gemeente Terneuzen (2017) in een zone met een vrijstellingsdiepte van een 0,5 meter onder maaiveld (Figuur 2).

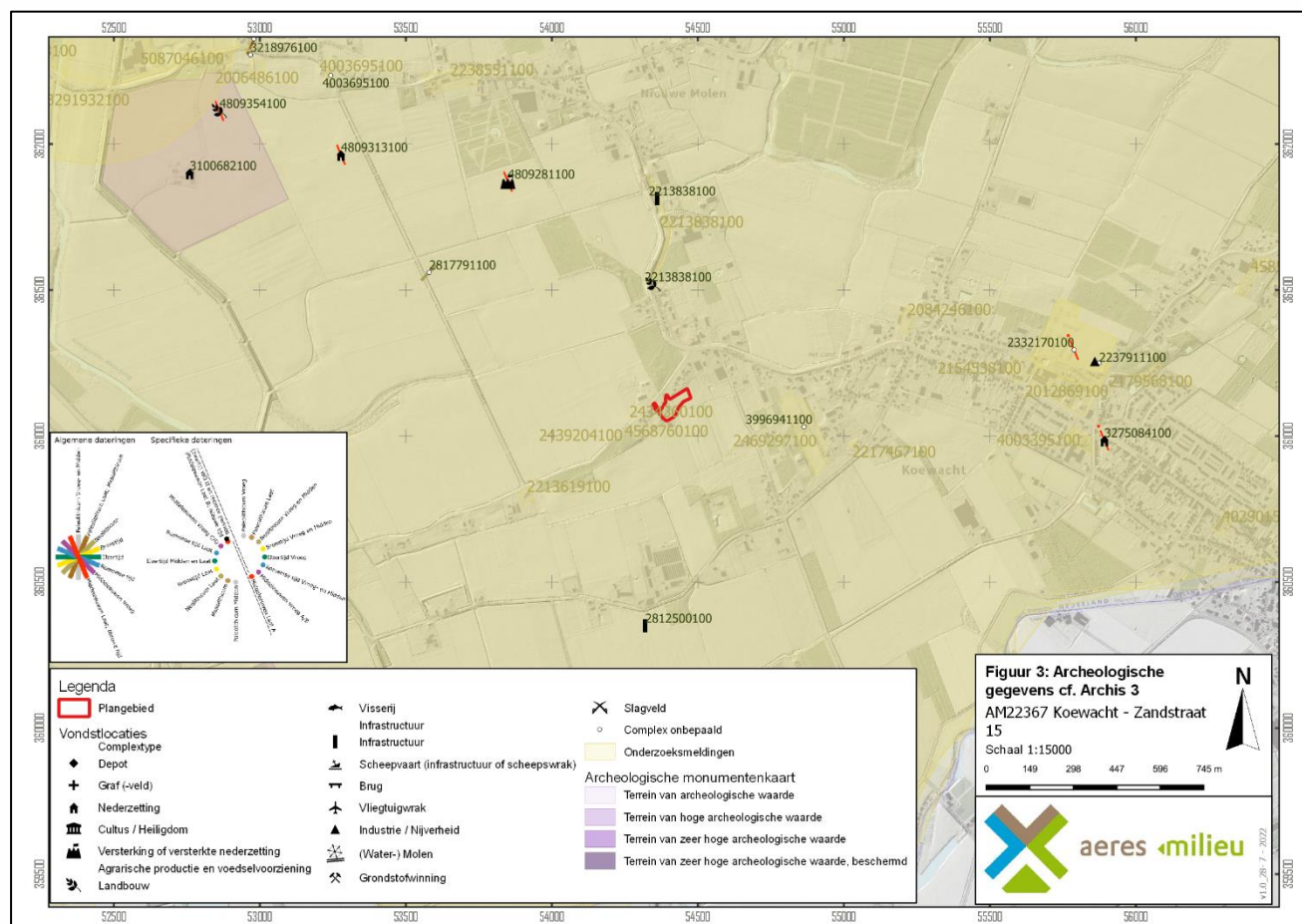
Figuur 2. Uitsnede van de Vrijstellingenkaart van de gemeente Terneuzen (2017) met zwart omlijnd de onderzoekslocatie (Bron: De Visser en De Weerd 2017, Handleiding Vrijstellingenkaart 2017, Edifact rapport 9).

2.3 Gegevens Archis3

Er zijn geen archeologische monumenten bekend en er zijn enkele onderzoeksmeldingen en vindplaatsen bekend in een straal van 1 kilometer ten opzichte van het plangebied (Figuur 3).

Zaakidentificatie	Afstand	Soort onderzoek	Omschrijving
4568760100	Binnen de grenzen van gemeente Terneuzen	BO door Edufact Advied in Erfgoed in 2017	Dit onderzoek betrof een bureauonderzoek ter verruiming van de vrijstellingsdiepte van de vrijstellingenkaart. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
2439204100	Binnen de grenzen van gemeente Terneuzen	BO door Artefact! in 2014	Project Leemten in Kennis. Kennisplan Buitengebied gemeente Terneuzen. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
2434360100	Binnen de grenzen van gemeente Terneuzen	Archeologische verwachtingskaart door Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland in 2014	Dit onderzoek betrof de verruiming van de vrijstellingsdiepte. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
2817791100	Circa 870 meter ten noordwesten		Vondst uit 1989 van een vuurstenen bijl uit het midden- tot laat-neolithicum.
2812500100	Circa 700 meter ten zuidwesten		Meldings-/vondstdatum uit 1989 (via luchtfoto/remote sensing) van een grondspoor van onbekende ouderdom.
3996941100	Circa 440 meter ten zuidoosten	AB door Artefact! in 2016	Tijdens de archeologische begeleiding is in de top van het pleistocene dekzand, onder de A en B/C-horizont de top van de C-horizont aangetroffen. In de profielen is vanaf een minimale diepte van 0,76 meter beneden maaiveld (1,26 meter +NAP) een 4 cm dikke paleosol aangetroffen. In de paleosol is geen houtskool of vuursteen aangetroffen. In de top van de C-horizont is een perceelsgreppel aangetroffen uit de 20 ^e eeuw. Daarnaast zijn recente paalkuilen van een speeltuig vastgesteld, boomkuilen en recente verstoringen. Ondanks de afwezigheid van vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied, kan niet worden uitgesloten dat in dieper liggende paleosols (beneden de ontgraven diepte van 1,00 meter beneden maaiveld) vindplaatsen kunnen worden aangetroffen.
2213619100	Circa 550 meter ten westen	IVO-k door Archeomedia in 2008	Uit het karterend booronderzoek komt naar voren dat de bodem is verstoord. Er werd geen vervolgonderzoek nodig geacht.
2213838100	Vanaf circa 380 meter ten noorden	AB door Archeomedia in 2016	Archeologische begeleiding in verband met aanleg fietspad. Tijdens de archeologische begeleiding werden op een diepte van ca. 0,3 m-mv ploegsporen waargenomen. Ook werd in een boring op een diepte van 1,1 tot 1,3 m-mv een grijszwarte, matig humeuze kleilaag aangetroffen die wordt geïnterpreteerd als onderkant van een greppel of sloot. Er zijn geen vondsten aangetroffen die de ploegsporen en greppel/sloot kunnen dateren.
4809281100	Circa 550 meter ten zuidwesten		Vondstmelding uit 2000 via de Algemene Hoogtekaarten Nederland van een vermoedelijke versterking uit de late middeleeuwen. Het moet nog nader onderzocht worden wat precies is.

Tabel 1: Overzicht van Archismeldingen binnen een straal van 1 kilometer rond het plangebied.

Figuur 3. Bekende archeologische gegevens rondom de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie is rood omlijnd.

3. TOETSING ARCHIEF ZEEUWS ARCHEOLOGISCH DEPOT

Dhr. Joost van den Berg (depotbeheerder Zeeuws Archeologisch Depot / Senior KNA Specialist Materialen) van Erfgoed Zeeland heeft op 27 juli 2022 per mail laten weten dat in het archief van Erfgoed Zeeland aanvullende informatie bekend is.

Ten zuiden van de onderzoekslocatie, aan de Nieuwe Karnemelkstraat, ligt een locatie waarop bij luchtfoto's uit 1989 bewoningssporen te zien zijn (ZAA.05410). Vermoedelijk gaat het hier om zaakidentificatie 2812500100.

Daarnaast ook een vondst ten noordwesten van het plangebied. Het betreft zaakidentificatie 2817791100. Hier is (citaat uit de database) *“een vuurstenen bijl gevonden in de Nieuw-beoosten-Blij-Bezuidenpolder. Het vermoeden bestaat dat de grond waarin de bijl gevonden is, tijdens de ruilverkaveling uit de directe omgeving is aangevoerd. De vuursteen met een honingkleurige patina vertoont witte inclusies. De bijl is door de vinder geschonken aan het streekmuseum in Hulst.”* (ZAA.01749). Er is dus kans op een prehistorische vindplaats in die omgeving.